

TÜRKİYE'NİN KÜRESEL ENERJİ STRATEJİSİ

Bölgesel güç pozisyonunu kuvvetlendiren, milli güç unsurlarında atılım içerisinde bulunan ve küresel ölçekte karar alma mekanizmalarında önemli bir etki sahasına sahip olan Türkiye, uzun yıllardan beri tarımsal üretimden hizmet sektörüne geçişte nihai durak olan sanayileşme hamlesinde geride bıraktığımız son yirmi yıllık süre içerisinde enerji talebinin en hızlı arttığı ülkelerden biri olarak öne çıkmıştır.

Dr. Levent Ersin Orallı

Bu süre zarfında, elektrik ve doğalgaz talep artışında Çin'den sonra dünyada ikinci sırada bulunan Türkiye, enerji talebini karşılamakta yaklaşık %74 oranında dışa bağımlı bir pozisyonundadır.

Ekonomik büyüme rakamlarında önemli bir ivme yakalayan ve bu noktada istikrarı sağlamaya oldukça yakın olan Türkiye, iktisadi kalkınmanın enerjide dışa bağımlılığı azaltmak suretiyle sağlanabileceğine ilişkin öngörüsü çerçevesinde, milli kaynakların kullanımının azami seviyeye yükseltilmesi ve iklim değişikliğiyle mücadele hedefleri doğrultusunda, ulusal enerji perspektifinde yenilenebilir enerji kaynaklarının payını yükseltmeye dair önemli bir çaba ortaya koymakta ve enerji üretimi noktasında

nükleer enerjiiyi de çeşitlendirilmiş enerji üretimi sepetine eklemeyolunda çalışmalarını sürdürmektedir. Türkiye'nin enerji stratejisinin çok yönlü yapısı, kaynakları çeşitlendirme stratejisi, bu bağlamda ülkeler arasındaki ilişkileri denge politikası çerçevesinde yönetme çabası ve enerjide dışa bağımlılığı uluslararası ilişkilerin önemini artırmaktadır.

Türkiye son yıllarda bölgesel bazda enerji

ticaret merkezi konumuna ulaşmayı amaçlamaktadır ki, bu hedefe yönelik olarak bölgede önemli doğalgaz ve petrol boru hatları hayata geçirilmiştir ve yeni stratejik analizler dahilinde çeşitliliğin artırılması planlanmaktadır. Dünyada ispatlanmış petrol ve doğal gaz rezervlerinin yaklaşık %60'ına komşu bir bölgede yer alan Türkiye, enerjide merkez ülke pozisyonuna soyunurken, bir taraftan enerjiiyi doğrudan talep eden yapısı ile çekim merkezi haline gelmekte; diğer taraftan ise enerjinin arz güvenliğinde güvenilir liman pozisyonunu öne çıkaracak bir strateji geliştirmektedir. Doğalgaz ve petrol boru hatları noktasında önemli bir transit geçiş hattı pozisyonunda olan Türkiye, uzun yıllardan beri önemli bağlantı noktalarıyla kümelenmiş vaziyettedir.

ülkeler arasındaki ilişkileri denge politikası çerçevesinde yönetme çabası ve enerjide dışa bağımlılığı uluslararası ilişkilerin önemini artırmaktadır.

Kerkük-Yumurtalık Ham Petrol Boru Hattı, Bakü-Tiflis-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı (BTC), İran - Türkiye Doğal Gaz Boru Hattı, Mavi Akım Doğal Gaz Boru Hattı, Bakü-Tiflis-Erzurum Doğal Gaz Boru Hattı (BTE), Türkiye-Yunanistan Doğal Gaz Enterkonektörü (ITG), Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı (TANAP) ve Rusya - Ukrayna Savaşı ile birlikte yeniden öne çıkan TürkAkım Doğal Gaz Boru Hattı

Türkiye'nin güzergah itibariyle ev sahipliği yaptığı hatları oluşturmaktadır.

Türkiye'nin Avrupa'nın enerji arz güvenliğine yıllardır sağladığı katkı 2020 yılında yeni bir seviyeye ulaşmıştır. Avrupa'nın en yoğun taşıma kapasitesine sahip dördüncü doğal gaz arteri olan Güney Gaz Koridoru, 2020 sonunda tamamlanan Trans Adriyatik Boru Hattı (TAP) sayesinde hayata geçmiştir. Güney Gaz Koridoru'nun belkemiği Türkiye'den geçen TANAP'tır. TANAP'ın 2026 yılında 30 milyar metreküp yıllık kapasiteye ulaşması hedeflenmektedir. Son yıllarda ülkemiz açısından doğal gaz arz güvenliğinin güçlendirilmesine katkı sağlayan diğer proje olan TürkAkım Doğal Gaz Boru Hattı projesi, Karadeniz'in altından döşenen her biri 15,75 bcm kapasiteye sahip iki boru hattından oluşmaktadır. İlk hat ülkemize, ikinci hat ise Avrupa ülkelerine doğal gaz sevki gerçekleştirmektedir. Enerji arz güvenliğini güçlendirmek için güzergâh ve kaynak çeşitlendirmesini sağlamak Türkiye'nin enerji stratejisinin ana hedeflerinden biridir ki, Türkiye aynı zamanda bölgesel ve küresel enerji güvenliğine katkıda bulunmayı ve enerjide bölgesel ticaret merkezi olmayı hedeflemektedir.

Enerji sevkiyatında ve orta vadede fiyat belirleme noktasında bir merkez olma yolunda ilerleyen Türkiye, kendi enerji ihtiyacını karşılamak adına; bir taraftan sismik araştırmalar vasıtasıyla belirli kanallar arayışında bulunmakta; diğer taraftan yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesine büyük önem vermektedir. 2017 yılında kabul edilen Milli Enerji Politikası uyarınca yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılması ana öncelikler arasındadır. Türkiye, yenilenebilir enerjide kurulu güç bakımından Avrupa'da 5. ve dünyada 12. sıraya yükselmiştir. Türkiye'de 2022 sonu itibariyle kurulu gücün %54'ü yenilenebilir kaynaklardan oluşmaktadır. Dışa bağımlılığın azaltılması amacıyla millileşmenin önemi artmışken bununla birlikte sürdürülebilir enerjinin gelişimi ve sürekli olması için Türkiye'nin yenilenebilir ve yeşil enerji kaynaklarına hem maddi hem de zihinsel yatırım yapması büyük bir önem arz etmektedir. Bununla birlikte maliyetlerin düşürülme politikaları, devlet adına iyileşmiş bir durum ortaya çıkaracak olmasının yanı sıra sürdürülebilir enerjiye yönelimin hane halkı seviyesinde de kullanılması için oldukça önemlidir.